

BESVÄRLIGA FRUNTIMMER! – DE FÖRSTA KVINNLIGA JURISTERNA I SVERIGE AV ELSA TROLLE ÖNNERFORS, 2024.

Boken - Besvärliga fruntimmer! De första kvinnliga juristerna i Sverige av Elsa Trolle Önnerfors, 2024, utgiven av Historiska media, är ett historiskt dokument som berör flera epoker. Särskilt milstolpar utifrån ett kvinnoperspektiv i Sverige under en tidsperiod från 1800-talet till och med 1970-talet.

Historiska vingslag under den här tidsperioden återspeglas genom berättelser om de första kvinnliga juristerna i Sverige. Om deras kamp mot etablissemangen som ansåg att kvinnor inte skulle ha jurist som yrke, möjligtvis kunde lärare accepteras.

Men boken innehåller så mycket mera. Den ger även allmänt ett historiskt perspektiv – kvinnohistoria under denna tidsperiod i Sverige. En historisk lektion som gör att boken är lika viktig som Vilhelm Mobergs Utvandraserie, en bok som borde finnas i var mans bokhylla.

Boken är välskriven och beskriver den svenska kvinnohistorien - historia också i allmänhet - på ett spännande sätt så jag kan utan tvekan göra följande uppmaning – Läs boken!

Besvärliga fruntimmer! De första kvinnliga juristerna i Sverige av Elsa Trolle Önnerfors, 2024, utgiven av Historiska media

Elsa Trolle Önnerfors har med sin bok - Besvärliga fruntimmer! De första kvinnliga juristerna i Sverige - levererat en viktig och engagerande skildring av Sveriges första kvinnliga jurister. Boken ger en fascinerande inblick i den svenska kvinnohistorien i en tid då kvinnor kämpade för att ta plats inom ett manligt dominerat yrke. Helt klart en lektion, inte enbart om kvinnornas roll som jurister utan även en värdefull historielektion om den svenska kvinnohistorien under tidsepoken 1800-talet till och med 1970-talet.

Vad boken handlar om:

I boken får vi följa ett stort antal kvinnor som trots motstånd och fördomar lyckades bli jurister. Boken skildrar deras kamp för att övervinna både juridiska hinder och samhällets negativa attityder. Vi får ta del av deras personliga berättelser, deras framgångar och motgångar, och deras betydelsefulla bidrag till samhället.

Besvärliga fruntimmer är en fascinerande och ögonöppnande bok om de första kvinnliga juristerna i Sverige.

Önnerfors skildrar deras kamp för att bryta sig in i en manlig värld och deras betydelse för utvecklingen av jämställdhet. Boken är både informativ och inspirerande och ger en unik inblick i en viktig del av svensk historia.

Berättelserna i boken visar tydligt hur lagstiftning och attityder samverkade för att begränsa kvinnors möjligheter. Samtidigt framhäver Önnerfors de kvinnliga juristernas drivkraft och deras viktiga roll i att driva på reformer.

Boken - Besvärliga fruntimmer! - är inte bara en svensk historia om rättsväsendet, utan också en berättelse om kvinnors kamp för självständighet. Genom detaljerade personporträtt och historiska analyser ger Önnerfors oss en levande bild av de utmaningar dessa kvinnor mötte, juridiska men också utmaningar ur ett socialt och jämställdhetsperspektiv.

Vad är särskilt bra:

- *Viktig historia:* Boken belyser en ofta förbisedd del av svensk historia och visar på kvinnors betydelse för samhällsutvecklingen.
- *Engagerande berättelser:* Genom att fokusera på individuella öden gör författaren historien både personlig och lättillgänglig.
- Trolle Önnerfors har gjort ett imponerande arbete med att samla in och analysera material om dessa pionjärkvinnor.
- *Aktuell:* Trots att boken handlar om händelser som ägde rum lång tid tillbaka är tematiken fortfarande högaktuell. Frågor om jämställdhet och kvinnors rättigheter är ständigt aktuella.
- Boken har en gedigen källförteckning och bildförteckning och ett stort personregister som gör det lätt att hitta ett specifikt avsnitt i boken.
- Genom boken - Besvärliga kvinnor! - får man en omfattande lektion om den svenska kvinnohistorien och boken är också lämplig att ha som ett uppslagsverk. Ta fram boken lite då och då och läsa ett avsnitt för att påminna sig om att jämlikheten och jämställdheten mellan kvinnor och män inte är en självklarhet. Och att vi nått dit där vi nu är beror till stor del på den stora kämpaglöd som många kvinnor haft och som det berättas om i denna bok.
- Boken visar tydligt hur lagstiftning och attityder samverkade för att begränsa kvinnors möjligheter. Samtidigt framhäver Önnerfors de kvinnliga juristernas drivkraft och deras viktiga roll i att driva på reformer.
- - Besvärliga fruntimmer! - är inte bara en historia som berör det svenska rättsväsendet, utan också allmänt en berättelse om kvinnors kamp för självständighet och jämställdhet.

Vad som kanske saknas:

- *Fler perspektiv:* Det hade varit intressant att få ta del av fler perspektiv, till exempel från män som var verksamma inom juridiken under samma period.
- Lite mer om de **besvärliga män** som kvinnorna mötte och som verkade under denna tidsepok. Men också något mera utförligt om de män som stötte och verkade för att kvinnorna skulle ha samma rättigheter som männen hade på den tiden.

Sammanfattning:

- - Besvärliga fruntimmer! - är en viktig och välresearchad bok som bidrar till vår förståelse av kvinnors historia i Sverige. Boken är både informativ och inspirerande och rekommenderas varmt till alla som är intresserade av historia, feminism och juridik. Och det här gäller ju både kvinnor och män.

En bok för vår tid:

- Besvärsvärliga fruntimmer! - är inte bara en historielektion; det är också en uppmaning till dagens läsare att reflektera över hur vi ser på kvinnor som bryter normer med samtida frågor om könsroller och jämställdhet. Boken väcker tankar om vilka kvinnor vi idag kallar "besvärliga" – och vilka vi borde hylla för deras envishet och kampvilja.

Besvärliga fruntimmer är definitivt en läsvärd bok och jag rekommenderar den varmt och jag ska absolut föreslå mina vänner och min dotter att läsa den.

Slutligen:

I detta avsnitt ska jag ge ett axplock på kvinnliga pionjärer som det går att läsa om i boken. Några "besvärliga män" ska jag också ge tips om. I boken ges en mera detaljrik information om dessa personer. Och de sammankopplas med den historiska anda som rådde under deras tid.

Elsa Eschelsson (1861–1911)

Elsa Eschelsson var en pionjär inom juridiken och blev den första kvinnan i Sverige att avlägga en juris doktorsexamen år 1897.

Hon föddes i Norrköping och växte upp i en tid då kvinnor hade begränsade möjligheter till högre utbildning. Elsa visade tidigt exceptionell begåvning och intresse för juridik. Efter sin examen blev hon docent vid Uppsala universitet och arbetade som föreläsare och hon fokuserade på civilrätten.

Trots sina framgångar mötte hon motstånd från det manliga etablissemang och nekades en professur trots sin kompetens och erkända forskargärning.

Elsa kämpade outtröttligt för kvinnors rätt till utbildning och jämställdhet inom akademien. Tyvärr präglades hennes liv av den motvilja och diskriminering hon mötte, och hon avled tragiskt år 1911, endast 50 år gammal.

Eva Andén (1886–1970)

Eva Andén blev Sveriges första kvinnliga advokat år 1918 och var en ledande figur i kampen för kvinnors rättigheter i Sverige.

Hon föddes i Uppsala och utbildade sig vid Wallinska skolan i Stockholm, en av få skolor som erbjöd utbildning för flickor.

Andén specialiserade sig på familjerätt och frågor som rörde kvinnors juridiska ställning, inklusive vårdnadstvister och äktenskapslagstiftning. Hon drev sin egen advokatbyrå i Stockholm och hjälpte otaliga kvinnor att få rättvisa i en tid då kvinnor hade begränsade juridiska rättigheter.

Eva Andén var också engagerad i kvinnorörelsen och arbetade nära organisationer som Fredrika Bremer-förbundet. Hennes gärning öppnade dörrar för andra kvinnor att följa i hennes fotspår inom juridikens värld.

Anna Pettersson (1861–1929)

Anna Pettersson var ursprungligen utbildad lärare, men hon gjorde historia som grundare av Sveriges första kvinnliga juristbyrå.

Född i Jönköping, utbildade hon sig till lärare och arbetade inom utbildningsväsendet innan hon riktade sitt fokus mot juridiken. Hon insåg att många kvinnor saknade tillgång till juridisk rådgivning och bestämde sig för att fylla denna lucka.

År 1915 grundade hon en juristbyrå i Stockholm som särskilt riktade sig till kvinnor och barn. Hennes arbete handlade främst om familjerätt och frågor som rörde arvsrätt, skilsmässor och kvinnors ekonomiska självständighet.

Anna Pettersson var en banbrytande kraft som kombinerade sin pedagogiska erfarenhet med sitt juridiska engagemang, vilket gjorde henne till en unik och inflytelserik gestalt i kampen för social rättvisa.

Besvärliga män och något om de goda:

Advokaten och vice häradshövdingen Axel Cronholm, som i början av 1900-talet gjorde ett uppmärksammat och ironiskt uttalande om en betydande förändring i den svenska juridiken.

År 1915 ändrades lagen så att kvinnor för första gången tilläts arbeta som advokater. Detta var ett stort steg i kampen för jämställdhet och kvinnors rätt till lika möjligheter inom juridiken.

Cronholm kommenterade denna förändring med följande yttrande:

"Lagen tillåter nu även att en käring kan vara advokat."

Alfred Ossian Winroth var en annan "besvärlig man". Han var professor och kursföreläsare och efterträdde Eschelsson vid universitetet.

Vid ett tillfälle uttryckte han sig skarpt inför sina studenter och sade att det bästa de kunde göra var att glömma allt de hade lärt sig av Elsa Eschelsson.

Olof Persson från Killebäckstorp, en svensk riksdagsman och politiskt engagerad bonde, skapade en uppmärksam händelse i svensk historia genom sin motion till riksdagen. Vid mitten av 1800-talet, en tid då kvinnor fortfarande saknade många juridiska rättigheter, föreslog han något radikalt för sin tid: att även kvinnor skulle tillåtas uppträda som ombud i rättegångar. Motionen var banbrytande eftersom kvinnor på den tiden inte hade samma tillgång till rättsliga och offentliga funktioner som män. Förslaget syftade till att ge kvinnor en möjlighet att representera andra i rättsliga sammanhang, vilket skulle stärka deras rättsliga ställning och delaktighet i samhällslivet.

Victor Nordling, professor i civilrätt, spelade en viktig roll som opponent vid Elsa Eschelssons doktorsdisputation år 1897. Hennes avhandling, med titeln "Om begreppet gåfva", var ett akademiskt arbete som inte bara visade på en djup juridisk insikt utan också utmanade tidens traditioner, då hon var den första kvinnan att ta en juris doktorsexamen i Sverige.

Under disputationen yttrade Nordling en minnesvärd kommentar som vittnade om det höga värdet av Eschelssons arbete: "Det är en njutning att från de vanliga juridiska avhandlingarna övergå till en sådan som denna."

Fakta i korthet:

Besvärliga fruntimmer!

ISBN

9789180505611

UTGIVEN

2024-09-23

Historiska media

ANTAL SIDOR

304

FÖRFATTARE

Elsa Trolle Önnerfors

OMDÖME

LÄS BOKEN!

Elsa Trolle Önnerfors. Författare till boken, Besvärliga fruntimmer! De första kvinnliga juristerna i Sverige.

Om Elsa Trolle Önnerfors

(**Källa:** Historiska media – webblänk: <https://historiskamedia.se/forfattare/elsa-trolle-onnerfors/>).

Elsa Trolle Önnerfors (f. 1971) är docent i rättshistoria vid Lunds universitet där hon arbetar som forskare och lärare. År 2018 tilldelades hon Lundastudenternas pedagogiska pris.

Hon disputerade 2010 på en avhandling om den svenska testamentsrättens utveckling under 1600-talet.

Hennes senare forskning har kretsat kring de första kvinnorna Sverige som blev jurister och deras villkor. Hon är även författare till ett tjugotal artiklar om kvinnliga jurister i Svenskt kvinnobiografiskt lexikon.

Elsa Trolle Önnerfors medverkar även regelbundet som rättshistorisk expert i bland annat SVT:s Fråga Lund, P1:s Släktband och olika podcasts.